

Национална иницијатива за безготовинско плаћање

Национална иницијатива за безготовинско плаћање "Бољи начин" је заједнички пројекат Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH и компанија Mastercard и Visa, који се спроводи под окриљем develoPPP програма, у сарадњи са НАЛЕД-ом и Министарством финансија Републике Србије.

Циљеви пројекта

Циљ пројекта је већа финансијска инклузија грађана и привреде, односно њихово укључивање у финансијске токове, смањење сиве економије и бржи економски развој Србије уз подстицање коришћења безготовинских плаћања.

Кроз ПОС програм, у сарадњи са банкарским сектором обезбеђене су субвенције за увођење до 25.000 ПОС терминала на продајним местима и шалтерима институција широм Србије, укључујући и софтверска решења за еТрговину.

Пројектом је подржана израда и спровођење Програма за сузбијање сиве економије, едукација и јачање свести грађана и привреде о могућностима и предностима безготовинског плаћања, размена искустава са земљама региона и света. Окосница пројекта је развој прихватне инфраструктуре за картична плаћања у микро и малим предузећима и на шалтерима институција.

Иако у Србији постоји више од 177 хиљада ПОС терминала то је и даље око два пута мање на милион становника у односу на просек ЕУ. ПОС програм доприноси развоју прихватне инфраструктуре у Србији и омогућава малим трговцима да увођењем безготовинских плаћања унапреде своје пословање, приступе новим тржиштима онлајн, и понуде потрошачима могућност избора приликом плаћања.

Бољи начин указује на предности безготовинских плаћања наспрам готовине када је реч о ефикасности, сигурности и практичности. Пројекат подржава развој свих видова безготовинских плаћања у Србији било да је реч о картицама, инстант плаћањима скенирањем QR кода, онлајн и мобилном банкарству и плаћањима нове генерације.

НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Иницијатива Бољи начин инспирисана је сличним програмом који је са успехом спроведену Пољској (Cashless Poland) где је за више од три године уведено 430.000 нових ПОС терминала односно готово 40% од постојећих 1,1 милион. Субвенције за терминале је добило 303.000 трговаца тако да је број оних који прихватају безготовинско плаћање повећан на више од 490.000. Највећи број корисника програма је задржао безготовинска плаћања и након истека периода субвенције, а ширење прихватне мреже допринело је даљем развоју тржишта и конкуренције, као и смањењу трговачке накнаде за картична плаћања у Пољској.

БЕЗГОТОВИНСКИМ ПЛАЋАЊИМА ПРОТИВ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ

Спроведено истраживање (2024) показује да 63% грађана Србије користи неку врсту безготовинског плаћања, а број корисника платних картица је дупло већи него у 2017. Порасла је и популарност инстант плаћања (21% у 2024 према 16% у 2023). Чак 94% привредника који су омогућили купцима безготовинско плаћање, потврђује да имају бољи промет и сигурније пословање. С друге стране, три четвртине грађана овај вид плаћања види као једноставан, ефикасан и безбедан. Безготовинска плаћања имају велику улогу у смањењу сиве економије, јер у случају издавања рачуна, трансакције су видљиве пореским органима.

УТИЦАЈ НА СМАЊЕЊЕ СИВЕ ЗОНЕ

Процењује се да би смањење јаза у Србији у односу на земље чланице ЕУ из Централне и Источне Европе у погледу релативне вредности безготовинских плаћања, било повезано са смањењем удела сиве економије у Србији за 1,9% БДП-а, што би могло донети додатне пореске приходе до око 0,7% БДП-а, односно око 380 милиона евра годишње. У случају потпуне конвергенције са просеком ЕУ-27, утицај на смањење сиве економије у Србији био би још израженији и износио би 2,4% БДП, односно 490 милиона евра годишње. Увођење електронских плаћања услуга јавног сектора додатно штеди новац и време за обављање административних процедура, јер убрзава поступке и смањује трошкове наплате такса и накнада.

Искуства и пријаве трговаца за ПОС Програм

До краја августа 2025. се пријавило скоро 8.500 малих трговаца, чија субвенционисана ПОС решења су заједно остварила промет од преко 90,7 милиона евра. Више од 85% трговаца наставља са коришћењем ПОС-а и по истеку субвенције јер оцењују да су повећали промет, задовољство купаца и проширили тржиште. Пријаве за субвенције за ПОС, подnose се преко сајта www.boljinacin.rs или у банкама/институцијима електронског новца, учесницама ПОС програма.

КОРИСНИЦИ ПРОГРАМА

Корисници програма могу да буду предузетници, микро и мала предузећа као и институције. Основни услов је да у претходних 12 месеци нису прихватили картична плаћања. ПОС програм је нарочито погодан за трговце који су обвезници фискализације, а могу да се пријаве мали трговци, без обзира на делатност, који желе да омогуће својим купцима бољи начин плаћања.

ПРЕДНОСТИ ПРОГРАМА

Програм подразумева бесплатно коришћење ПОС терминала и/или софтвера за безготовинско плаћање, бесплатну инсталацију инстант и картичних плаћања, бесплатну инсталацију решења за онлајн продавницу и значајно повољнију трговачку накнаду у износу од највише 0,99% на картичне трансакције Mastercard и Visa у трајању до годину дана.